

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Резонанс

Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження з СІАЗ: siaz@pochta.ru

№ 12

14 лютого 2013 р.

РЕЗОНАНС

**Бюлетень матеріалів оперативної інформації електронних видань
Додаток до журналу "Україна: події, факти, коментарі"**

№ 12 2013

Для керівників та їхніх референтів

Засновники:

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Головний редактор

О. Онищенко, академік НАН України

Редакційна колегія:

В. Горовий (заступник головного редактора, науковий керівник проекту)
Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна

Заснований у 2003 році
Виходить двічі на тиждень

Адреса редакції:

НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна
Тел. (044) 524-25-48, (044) 525-61-03
E-mail: siaz@pochta.ru
www.nbu.gov.ua/siaz.html

Передрук — тільки з дозволу редакції

© Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського, 2013

ЗМІСТ

У центрі уваги	3
-----------------------------	----------

Аналітичний ракурс

Тарасенко Н.

У Криму повернулися до питання про розширення повноважень автономії	4
--	----------

Горовая С.

Борьба с киберпреступностью: подходы разные, результаты неубедительные	18
---	-----------

Законодавча влада	25
--------------------------------	-----------

Виконавча влада	28
------------------------------	-----------

Політика	35
-----------------------	-----------

Економіка	39
------------------------	-----------

Економіка України в контексті світових кризових тенденцій.....	43
---	-----------

Державний візит Президента України В. Януковича до Туркменистану

12–14 лютого Президент України В. Янукович перебуває з державним візитом у Туркменистані.

В Ашгабаті під головуванням Президента України В. Януковича та Президента Туркменистану Г. Бердимухамедова відбулися українсько-туркменські переговори в розширеному складі. Під час переговорів сторони обговорили широкий спектр питань двосторонньої взаємодії.

Глави держав підтвердили намір України та Туркменистану розвивати взаємовигідну співпрацю.

На переговорах ішлося, зокрема, про співробітництво в енергетиці, транспортній, сільськогосподарській, авіаційній, торговельно-економічній, науково-освітній сферах та галузі охорони здоров'я.

Президенти також обговорили напрями співпраці в майбутньому, зокрема в середньостроковій та довгостроковій перспективах.

Після завершення переговорів була підписана Спільна заява про поглиблення відносин дружби і співробітництва між Україною і Туркменистаном.

У присутності Президентів також було підписано ряд інших двосторонніх документів:

- Програма співробітництва між Міністерством закордонних справ України і Міністерством закордонних справ Туркменистану на 2013 рік;

- Меморандум про взаєморозуміння між ПАТ «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» і Державним концерном «Туркменгаз»;

- Угода про співробітництво між Національним олімпійським комітетом України і Національним олімпійським комітетом Туркменистану;

– Угода про співробітництво в галузі фізичної культури і спорту між Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України і Державним комітетом Туркменистану зі спорту;

– Меморандум про взаєморозуміння між Державною службою фінансового моніторингу України і Міністерством фінансів Туркменистану щодо співробітництва у сфері протидії легалізації (відмиванню) доходів, отриманих злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму;

– Угода між Київською обласною державною адміністрацією України і Хякімликом Ахалського веляяту Туркменистану про торговельно-економічне, науково-технічне і культурне співробітництво;

– Угода між Одеською обласною державною адміністрацією України і Хякімликом Балканського веляяту Туркменистану про торговельно-економічне, науково-технічне і культурне співробітництво (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2013. – 12,13.02).*

Н. Тарасенко, мол. наук. співроб. СІАЗ НБУВ

У Криму повернулися до питання про розширення повноважень автономії

Суперечки про статус Криму точаться з часів здобуття Україною незалежності та проведення кримського референдуму 20 січня 1991 р., на якому мешканці півострова висловилися за надання йому статусу автономної республіки у складі України. Із прийняттям Закону України «Про відновлення Кримської АРСР» у лютому 1991 р., Верховна Рада Криму прийняла декларацію «Про державну самостійність Республіки Крим», а 6 травня 1992 р. – Конституцію Республіки Крим, яка, серед іншого, визначала Крим як самостійну державу, що перебуває з Україною у конфедеративних відносинах. Ці документи суперечили тодішньому законодавству України, тому їх було скасовано Верховною Радою України 17 березня 1995 р. після затяжних конфліктів на півострові.

Конституція Криму від 4 квітня 1996 р. знову проголосила Верховну Раду АРК законодавчим органом і визначила порядок виборів депутатів до неї. Оскільки ці норми суперечили новій Конституції України 1996 р., виникла необхідність визначення статусу АРК. Це завдання було розв'язано ухваленням та затвердженням чинної нині Конституції АРК від 23 грудня 1998 р.

Сьогодні Автономна Республіка Крим (АРК) є автономною адміністративно-територіальною одиницею у складі України. Її Конституція має статус закону України і не може суперечити Основному закону. Зміст правового статусу АРК закріплено в ст. 134–139 Конституції України, яка визначає Автономну Республіку Крим як невід'ємну складову України, що в межах визначених Конституцією України повноважень вирішує питання, віднесені до її відання. Будь-які зміни чи доповнення до Конституції АРК, хоча й можуть внесені більшістю голосів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, але повинні бути затверджені Верховною Радою України.

До питання про розширення повноважень автономної республіки повернулися влітку минулого року, після призначення на посаду голови Ради міністрів Криму А. Могильова. При Верховній Раді АРК було створено робочу групу, до якої увійшли депутати, експерти, науковці та економісти. Однак, попри заяви про те, що пропозиції групи будуть готові вже за два місяці, робота над їх розробкою і досі не завершена. «Для розширення повноважень Криму необхідно внесення змін до Конституції України. Ось чому процес протікає не так швидко, як хотілося б. Всі наші напрацювання потрібно звести в єдиний документ, після чого ми відправимо його А. Могильову. Якщо у нього не буде жодних зауважень, він направить проект на голосування в кримський парламент. Потім документ розгляне Конституційна Асамблея під головуванням першого Президента Л. Кравчука», – повідомив депутат кримського парламенту Ю.Фікс.

В основному запропоновані зміни стосуються розширення економічних повноважень Криму. Влада півострова хоче отримати право самостійної законодавчої ініціативи. Це

потрібно для того, щоб Верховна Рада Криму могла сама розробляти й затверджувати інвестиційні проекти, а також виділяти кошти на їх реалізацію.

Пропозиції щодо проекту змін до Конституції Криму сконцентрувалися на трьох напрямках. Як повідомив Ю. Фікс, «мова йде про те, щоб Конституція АРК була нарівні з Конституцією України, щоб норми всіх законодавчих актів, які приймаються в країні, узгоджувалися з Конституцією Криму в частині повноважень автономії. Другий документ – це наше бачення розділу “Автономна Республіка Крим” у проекті майбутньої Конституції України, а третій – пропозиції, як наповнити повноваження автономії реальним змістом». За словами депутата, робоча група прагнучиме добитися того, щоб Верховна Рада Криму мала право законодавчої ініціативи у тій частині, що стосується реалізації повноважень автономії.

Черговим приводом для заяв щодо розширення прав автономії стало святкування 22-ї річниці референдуму, на якому було прийнято рішення про автономний статус республіки. Голова Верховної Ради АРК В.Константинов підтвердив, що робота, розпочата влітку, ведеться. Спікер кримського парламенту зазначив, що, зважаючи на статус Автономної Республіки Крим, члени Конституційної Асамблеї запропонували кримському парламенту підготувати конкретні пропозиції щодо модернізації Конституції України в частині, що стосується повноважень АРК.

«Виходячи з досвіду кримського регіоналізму, я також запропонував наше колективне бачення змін десятого розділу Конституції України, який стосується автономії, і одинадцятого розділу, який порушує питання місцевого самоврядування. Сьогодні потрібно захистити місцеве самоврядування від тиску бюрократії, олігархії, покласти край комерціалізації охорони здоров'я та освіти», – сказав він.

«Ми повинні виробити пропозиції щодо внесення змін до Конституції України, які стосуються, насамперед, наділення Верховної Ради автономії правом законодавчої ініціативи в парламенті країни; надання права власності на майно, що належить Криму; врегулювання правових засад делегування ав-

тономії окремих державних повноважень, що дасть змогу скоротити видатки й спростити бюрократичні процедури, усунути дублювання діяльності відомств і загалом підвищити ефективність державного управління», – заявив В. Константинов.

«Закони, що ухвалюються Верховною Радою, не завжди враховують існування автономії. Крім того, виникають певні незручності з тими центральними органами влади, представництва яких є у Криму і які припускаються паралелізму у своїх діях з органами влади автономії. Ми все це пропонуємо змінити», – сказав заступник голови парламенту Криму Г. Іоффе. За його словами, Президент В. Янукович розуміє необхідність цих змін, а тому проблем з їх впровадженням бути не повинно.

Голова експертної ради при Раді міністрів АРК, глава асоціації політологів Криму О. Форманчук наголосив, що право законодавчої ініціативи потрібне місцевій владі задля розробки на місці законопроектів, які б допомагали розвиватися Криму. У першу чергу йдеться про економіку та соціальну сферу. Він зазначив, що півострів «входить у дуже важливу для Європи так звану Середземно-Чорноморську зону економічного співробітництва, де діють кілька регіональних міжнародних організацій. Кримська автономія могла б більш активно використовувати своє становище і сприяти різноманітним видам співпраці».

Також влада півострова планує на вищому законодавчому рівні вирішити давно наболіле питання про власність на землю, щоб у майбутньому уникнути самозахоплення.

Цікавим аспектом пропозицій кримської влади щодо зміни статусу автономії стало повернення до ідеї створення на півострові офшорної зони, що обговорювалася ще в період президентства Л. Кучми. Зокрема, депутат Верховної Ради України Л. Миримський, обраний по округу в Сімферополі, заявив, що Крим як автономія, може претендувати і на автономний статус в економіці. «Крим повинен сам розподіляти свої фінансові потоки. Україна могла б зробити Крим своєю офшорною територією. Багато хто виводить гроші в іноземні офшори. Виводили б в Крим, і офшор дав би приплив інвестицій до Криму. Однак зробити з Криму офшор, як, наприклад, на

Кіпрі, буде дуже складно. Для цього необхідно внести зміни до Конституції. Щоб це зробити, необхідно не менше 300 голосів у парламенті. Крім того, цю пропозицію ще має підтримати Президент», – пояснив депутат.

Політолог Т. Березовець сумнівається, що ідея Л. Миримського буде підтримана: «Знадобилося б якщо не схвалення, то розуміння з боку МВФ, Світового банку, урядів найсильніших держав. Не думаю, що це можливо». Він зазначив, що ідея офшорної зони в Криму може трансформуватися в проект спеціальної економічної зони: «На сьогодні кримські еліти, як кажуть, зачищені донецькою командою. Всі мало-мальськи важливі посади зайняті земляками В. Януковича. Розширення економічних повноважень автономії великого ризику для Києва сьогодні не несе – там усюди свої люди. Більш того, структури, близькі до Президента, теоретично можуть розглядати спеціальну економічну зону в Криму як свій плацдарм на майбутнє. У 2015 р. президентські вибори».

Крім того, експерти наголошують, що на офіційному рівні ідею створення з Криму офшорної зони всіляко спростовують і виступають проти таких пропозицій. «Універсального рецепту відродження економічного потенціалу, курортного та сільськогосподарського комплексів Криму не існує. Це шлях довгих і системних перетворень – крок за кроком, реформа за реформою. У нас є концепція розвитку, яку поетапно реалізує робоча група. А ідеї перетворення Криму в офшор – маніловщина чистої води. Подібні висловлювання є банальним популізмом. Політики повинні розуміти, що гучні заяви не мають ніякого відношення до реального підвищення добробуту жителів півострова й розвитку Криму», – говорить голова Ради міністрів Криму А. Могильов.

Керівництво Верховної Ради Криму також скептично ставиться до ідеї створення офшорної зони. «Влада республіки говорить про розширення економічних повноважень автономії. І ми рішуче відмітаємо всілякого роду політичні спекуляції, розмови про сепаратизм і нібито відділення Криму від України. Більшість депутатів також не поділяють авантюристичні заяви деяких політиків про плани щодо перетворення

Криму в якусь подобу офшорної зони. У кримському співтоваристві ця ідея сприймається не інакше як популістська», – пояснив голова Верховної Ради АР Крим В. Константинов.

Але, за його словами, зараз є важливіша проблема. «Вперше за 22 роки існування незалежної України до парламенту пройшла партія, у програмі якої є положення про ліквідацію Автономної Республіки Крим. Я маю на увазі “Свободу”. Сподіваюся, що цим небезпечним планам не судилося збутися, тим не менш загроза зберігається», – зазначив кримський політик.

У «Свободі» ж заявляють, що тема розширення автономії безпосередньо пов’язана з провалом передвиборної кампанії ПР у Криму. «Тепер вони знову намагаються “замилити” очі виборцям, витягаючи із шафи старі нафталінові одежинки автономізаторів», – підкреслив голова кримської організації ВО «Свобода», народний депутат України Е. Леонов, додавши, що «Свобода» послідовно вимагає «підвищення адміністративного статусу Кримського півострова до рівня нормальної української області (включаючи Севастополь)». «Автономія потрібна тільки корумпованим чиновникам, щоб витратити дотації з Держбюджету України на кабінети, автомобілі, надбавки до своїх астрономічних зарплат і пільг», – переконаний Е. Леонов.

«Свободівці» кажуть, що про ліквідацію автономії мова не йде. «Ми, також як інші, хочемо підвищити статус Криму. Але Україна – унітарна держава. Тому Крим не може отримати право самостійно ухвалювати закони. В інших країнах є такі приклади. Але там подібного роду автономії є національними, а не територіальними. Крим повинен стати такою ж звичайною областю, як, наприклад, Донецька», – пояснив заступник голови ВО «Свобода» Ю. Сиротюк. За його словами, це в рази заощадить бюджетні гроші. «Менше буде витратитися на утримання апарату Радміну і парламенту. Але все це мають вирішувати не депутати, а народ на референдумі», – підсумував Ю. Сиротюк.

На думку експертів, заяви опозиціонерів не більше ніж політична гра. «Їм потрібно звернути на себе увагу. Та й голосів для їх пропозицій в парламенті просто не знайдеться. Централізована модель управління Кримом, на мій погляд, влаштовує всіх», – вважає політолог В. Фесенко.

Представники НУ – НС заявили, що ініціатива керівництва АРК щодо узгодження прийнятих законів України з нормами Конституції автономії «буде означати конфедеративні зв'язки України із Кримом». «Фактично це вихід Криму зі складу України, що нинішньою Конституцією не допускається!» – заявив Ю. Ключковський. Він нагадав, що реалізація цієї ініціативи стосується зміни I розділу Конституції та вимагає проведення всеукраїнського референдуму.

На переконання заступника голови УНП Я. Джоджика, «надання Криму додаткових повноважень може спричинити ланцюгову реакцію, коли інші регіони теж намагатимуться повторити “кримський прецедент”. «Тоді в Україні може з'явитися не лише власне Придністров'я, а й Південна Осетія та Абхазія», – застеріг депутат.

Водночас свою підтримку ідеї розширення повноважень кримської автономії висловив рух «Український вибір» В. Медведчука. З приводу наміру Верховної Ради Криму розробити пропозиції щодо внесення змін до Конституції України відносно надання Верховній Раді автономії права законодавчої ініціативи в парламенті країни, прес-служба руху зазначає, що Крим – абсолютно особливий регіон, який повинен мати особливий статус. Проте це далеко не єдиний регіон, який можна визнати унікальним за природними особливостями, етнічним складом населення і т. ін. Але навіть якщо говорити про менш специфічні регіони (чи в кордонах нинішніх областей, або понятих ширше), то в кожного з них є свої географічні, історичні, економічні, культурні, лінгвістичні й інші особливості. «Український вибір» відзначає, що іншим регіонам необхідно також порушували питання прав.

Навіть у рамках унітарного устрою повноваження Криму швидше є нормою для європейських унітарних держав, а повноваження областей і зовсім не можуть розглядатися як серйозні. А можна ще пригадати Київ і Севастополь, які, за волею законодавця, залишилися, по суті, без самоврядування.

У цілому заяву голови кримського парламенту можна вважати ще одним сигналом до проведення дійсно серйозної дискусії відносно прав і повноважень місцевого і регіонального

самоврядування. «Український вибір» закликає представників влади всіх рівнів, політиків, експертів і громадських діячів включитися в цей процес.

Серія матеріалів, що стосуються теми розширення автономії Криму, з'явилася й у кримських ЗМІ. Зокрема місцевий соціолог Н. Кисельова наводить результати досліджень, згідно з якими 44,7 % жителів півострова виступають за розширення повноважень АРК. «Повноваження Автономної Республіки Крим залишають бажати кращого, у той час як у багатьох європейських автономіях працює схема розширеного формату повноважень», – резюмує вона. Цю ж тезу повторює голова ради Таврійського інституту регіонального розвитку А. Клименко, заявляючи про необхідність перегляду Конституції АРК. «Вважаю, що потрібно переосмислити всю 22-річну історію Кримської автономії заново і виходити на нову редакцію Конституції», – підкреслює він.

За словами члена президії Верховної Ради Криму «регіонала» В. Кличникова, «за 15 років існування останнього варіанта кримської Конституції, враховуючи нинішнє дуже динамічне життя, у цьому документі вже визріли певні зміни». Насамперед, вважає депутат, вони мають стосуватися питань майна, яким автономія розпоряджається, але не володіє. Слід уточнити формулювання стосовно застосування мов, а також взаємин із центром, однак не чіпати добре прописаний, на думку В. Кличникова, економічний блок. «Я б сказав – потрібні суттєві поправки. Але нічого такого, щоб кардинально змінило цей документ», – зазначив В. Кличников.

Не прогнозує якихось радикальних змін у кримській Конституції і політолог А. Никифоров. На його думку, цей документ насамперед гарантує Криму «певні ритуали та антураж» автономії, що подобаються як місцевим політикам і чиновникам, так і їхнім колегам загальнонаціонального рівня, які на якийсь час випали з великої політики. Водночас А. Никифоров вважає, що нині будь-які зміни в кримській Конституції навряд чи вплинуть на ситуацію. «Політичні настрої нині такі, причому, не лише в Криму, що загалом ніхто за законом та Конституцією, власне, і не живе. Тому написати щось більш

красиво, напевно, можна. Але принципово розширити повноваження автономії ніхто не дасть. Але, навіть, якщо і дадуть, то виконувати це, користуватися цими розширеними повноваженнями просто нікому», – вважає А. Никифоров. За його словами, нинішня кримська політична еліта перебуває під контролем «донецьких» із Києва.

Лунають також певні побоювання щодо розширення прав автономії. Як повідомив народний депутат V та VI скликань, кримчанин В. Кисельов, для схвалення нової редакції Конституції Криму у Верховній Раді необхідно мати 300 голосів, щоб внести зміни в 10-й розділ Конституції України, що стосується Криму. «Маючи досвід роботи в парламенті, вважаю, що нинішня Верховна Рада не проголосує за подібні зміни. У той же час є політичні сили, зокрема, “Свобода”, які будуть використовувати дану тему, щоб піднімати питання про ліквідацію автономії як такої. Тому на даний момент я б не піднімав це питання. А то буде ще гірше, ніж є», – зазначив В. Кисельов.

Водночас координатор Народного фронту «Севастополь – Крим – Росія» В. Подьячий, який нещодавно програв судовий процес про скасування чинної Конституції АРК, переконаний, що де-юре в Криму одночасно діє аж три конституції автономії. За його словами, насправді кримський парламент не ухвалював жодних рішень щодо скасування основних законів Криму в редакціях 6 травня 1992 р. і 1 листопада 1995 р. – це протиправно, як вважає В. Подьячий, зробив офіційний Київ. «Якщо не скасовані ці дві конституції і нині діє ще й третя, то я доходжу висновку, що таким чином формально чинні всі три конституції – 92, 95 і 98 років», – заявив В. Подьячий.

Утім, багато експертів говорять, що для Криму важливий не так статус, як розв’язання болючих для місцевих громад проблем, і передусім, земельних і міжнаціональних, які прямо пов’язані з облаштуванням кримських татарів, багато з яких після повернення з депортації живуть на межі бідності. Нещодавно колишній прем’єр-міністр автономії, а тепер депутат Верховної Ради від УДАРу С. Куніцин заявив, що на початку 90-х через те, що мало хто звертав увагу на потреби цього народу, мало не спалахнула громадянська війна. «Тоді ми стояли,

фактично, на межі громадянської війни. Тим більше, що у Чечні війна тривала, і це впливало на кримських татар. Ми великими зусиллями уникли конфлікту», – сказав він.

Нині ситуація не така гаряча, але також складна: часто виникають сутички на національному чи релігійному ґрунті, а кримські татари, які прагнуть відновлення своєї національної автономії у складі України, заявляють, що влада останнім часом зовсім відвернулася від вирішення їхніх проблем.

«Я не знаю у світі іншої держави, де так наочно виявляється дискримінація корінного народу, як в Україні», – заявив голова кримськотатарського меджлісу, народний депутат із фракції «Батьківщина» М. Джемілев. Для прикладу він навів державний бюджет-2013, у якому закладено менше 11 млн грн на програми репатріантів за мінімальної потреби у вісім разів більше.

Залишається гострою і земельна проблема. С. Куніцин, незважаючи на скептичне ставлення більшості кримських політиків до можливого створення кримськотатарської автономії, вважає, що років через 50 кримські татари «можуть стати більшістю» в регіоні, і тоді це питання може серйозно постати перед Україною. «Кримські татари еволюційним шляхом прагнуть до автономії», – сказав він.

Лідер фракції «Курултай-Рух» у кримському парламенті, перший заступник голови меджлісу кримськотатарського народу Р. Чубаров говорить, що насправді жодна етнічна спільнота Криму, жодна складова частина кримського суспільства не задоволена нинішньою автономією. Разом з тим, вважає депутат, існує необхідність серйозно врегулювати правові підвалини Кримської автономії. «Треба думати про Конституцію АРК, закласти у ній такі правові механізми, які б надавали можливість реальної співучасті в управлінні Кримом кожній зі складових етнічних спільнот кримського суспільства – українському, кримськотатарському і російському соціуму», – переконаний Р. Чубаров.

Голова Комітету з моніторингу свободи слова в Криму, кореспондент «Радіо Свобода» на півострові В. Притула вважає, що ставити сьогодні питання про ліквідацію кримської автономії нереально – це значить загострювати певний конфлікт,

це політична провокація для привернення уваги, це абсолютно недоцільно й нереально. «Я думаю, що доцільніше ставити питання про модернізацію цієї автономії. Вона має стати більш відкритою та демократичною, щоб делегувати частину повноважень офіційного Сімферополя на місцеві громади, трансформувати цю автономію, щоб вона набрала більше кримсько-татарських ознак, щоб вона враховувала те, що кримські татари – це корінний народ цього регіону, який не має за межами цього регіону іншої батьківщини. Зрозуміло, що ця трансформація має проходити в широкому діалозі усіх етнічних та мовних громад Криму та у діалозі Києва та Сімферополя», – переконаний експерт.

Провідні міжнародні організації та моніторингові служби, які детально вивчали ситуацію в Криму, після проведення досліджень сформулювали своє бачення. Зокрема, Комітет ООН з ліквідації расової дискримінації у вересні 2011 р. опублікував звіт по Україні, де висловив занепокоєння у зв'язку з відсутністю законодавчої бази, яка передбачала би гарантії прав та свобод корінних народів та національних меншин, що містяться в ст. 11 та 92 Конституції України.

Інша міжнародна структура – Європейський комітет Ради Європи проти расизму і нетолерантності (ЄКРН) у лютому 2012 р. вказав у звіті, що кримські татари потерпають від утисків і дискримінації одразу по трьох лініях. По-перше, як раніше депортований народ, права якого не відновлено, по-друге, як корінний народ, чії права не забезпечені, і по-третє, як мусульмани у зв'язку з тенденцією до зростання ісламофобії. ЄКРН, крім того, порекомендував українській владі провести ретельні дослідження становища кримських татар у всіх сферах життя, щоб визначити конкретні проблеми, з якими вони стикаються.

Європейська комісія у звіті по Україні, опублікованому в травні 2012 р., зауважила, що представники ромів і кримських татар продовжують повідомляти про випадки дискримінації на основі національності або етнічного походження. «Україна має переглянути своє національне законодавство у сфері захисту осіб, які належать до національних меншин

для врахування рекомендацій Європейської комісії проти расизму та нетерпимості, а також Комітету міністрів Ради Європи щодо застосування Європейської хартії регіональних мов та мов меншин», – ідеться в документі Єврокомісії.

Останнім часом проблематика нацменшин та корінних народів в Україні стає дедалі більш актуальною. Про це свідчать і результати соціологічного опитування, проведеного Київським міжнародним інститутом соціології. Так, за даними дослідження, 49,9 % респондентів вважають, що в Україні існує дискримінація. Серед них приблизно третина вважає, що це відбувається за етнічною ознакою. Тим часом представники влади Криму говорять, що роблять для кримських татар дуже багато. «Земельна проблема у нас не має національного забарвлення і вона буде вирішена, як тільки з неї буде зняте політичне та етнічне нащарування. А темпи фінансування програм допомоги репатріантам не такі, як хотілося б, через об'єктивні економічні причини, через кризу», – заявив віцепікер кримського парламенту, член Партії регіонів Г. Іоффе.

Ще однією стороною, яка часто провокувала міжнаціональні сутички, були проросійські активісти, що прагнули об'єднання з Росією. Однак їхній вплив останнім часом практично зійшов нанівець. З цим погоджується й Г. Іоффе: «На жаль, це було у сучасній історії Криму, але це вже історія. Якщо зараз і є такі політики, то вони – на маргінесі». На його думку, міжнаціональна ситуація в Криму загалом стабільна.

Водночас, незважаючи на те що, за даними кримського уряду, автономія восени минулого року стала лідером по Україні із залучення капітальних інвестицій (надійшло понад 15 млрд грн), а показник залучення прямих іноземних інвестицій зріс на 15 %, до 1,4 млрд дол., економіка Криму все ще лишається доताційною. Ситуація з інвестуванням також може незабаром змінитися в гірший бік – у грудні авторитетна служба кредитних рейтингів Standard & Poor's змінила прогноз рейтингів для Криму зі «стабільного» на «негативний». Однак довгостроковий рейтинг був підтверджений на рівні «В».

Багато проблем пов'язано з м. Севастополь, який, будучи невід'ємною частиною Криму, насправді впродовж 20 років

живе окремим від автономії життям. У першу чергу, це обумовлено особливим статусом міста, що є головною базою російського Чорноморського флоту.

Якщо за часів СРСР закрите місто-фортеця безперервно підживлювалося ресурсами союзного бюджету, то з розподілом Чорноморського флоту, коли Москва перейшла на оренду флотських земель міста, Севастополь розраховує виключно на український бюджет, з якого саме на розвиток міста останнім часом вдається спрямовувати не більше 12–14 %.

За офіційними даними Мінекономіки України, за дев'ять місяців 2012 р. Севастополь – 27-й серед 27 регіонів країни за економічним розвитком та 21-й за інвестиційною діяльністю. У Севастополі зафіксовано скорочення обсягу промислового виробництва, у занепаді перебувають морегосподарський і сільськогосподарський комплекси. Офіційна статистика фіксує погіршення криміногенної ситуації у місті.

Місцеві аналітики сходяться на тому, що поточний стан справ у місті є результатом багаторічного конфлікту, який повністю охопив як політичне життя міста, так і його соціально-економічне буття. Ідеться про тривалі та масштабні махінації у сфері земельного законодавства, різноманітні політичні демарші міськради на адресу парламенту країни, про вкрай повільний розвиток туризму, численні екологічні скандали та, як наслідок, незадовільну екологічну ситуацію в акваторії міста-бази.

Міську картину доповнюють регулярні російсько-українські суперечки щодо діяльності Чорноморського флоту, включаючи акції протесту жителів міста біля його штабу та багаторічну тяганину з інвентаризацією орендованих Росією земель, а також гучні та, як правило, провокативні політичні акції проросійських організацій.

Ці проблеми забезпечують Севастополю сталий імідж «міста-конфлікту», тому воно поки що залишається непривабливим для потенційних інвесторів. Як результат, місто дуже важко заробляє собі на життя, щороку отримуючи державні дотації, частка яких, за даними голови міста В. Яцуби,

у 2012 р. становила понад 40 % від бюджетного фінансування Севастополя. «До міста продовжують ставитись як до військової бази. З одного боку, збереження флотських традицій зігриває душу. Але з іншого боку, такий імідж гальмує економіку міста. Думаю, повернути у місто потужний радянський ВПК у найближчі 50 років не вдасться. Але ми таки хочемо підняти місто економічно, щоб не ходити з простягнутою рукою», – сказав В. Яцуба в інтерв'ю на місцевому телебаченні.

Г. Іоффе вважає, що економічні проблеми Криму можна вирішити лише за умови реального розширення прав автономії. «Я впевнений, що у перспективі Крим буде здатен себе забезпечити за рахунок того, що всі повноваження, які сьогодні закріплені у Конституції автономії, виконуватимуться. На жаль, сьогодні діє так звана поправка І. Зайця, яка робить з нашої Конституції не спеціальний, а другорядний закон. Це не дає можливості Криму стати самодостатнім регіоном», – сказав віце-спікер.

Водночас, на думку народного депутата від Партії регіонів Б. Дейча, питання про переписування Конституції АРК не є необхідним. «На мою думку, потрібно виконувати ту Конституцію, яка є нині. Вона дає необхідні права та обов'язки. Потрібно писати не нову Конституцію, а домагатися, щоб чинна Конституція на цьому етапі виконувалася всіма органами влади», – вважає Б. Дейч.

Отже, судячи із заяв кримської влади, законопроект про розширення повноважень автономії має всі шанси на народження. Утім, шанси на його втілення виглядають непевними з огляду на те, що в новому складі Верховної Ради опозиційні сили отримали 40 % місць. Вони не тільки не підтримують ініціативи щодо розширення повноважень Криму, але, як, наприклад, представники партії «Свобода», пропонують скасувати автономію Криму, перевівши півострів у статус пересічної української області. На думку експертів, не виключено, що питання розширення повноважень Криму влада знову спробує відкласти, принаймні до чергової передвиборної кампанії.

С. Горвая, канд. наук по соц. коммуникациям, науч. сотр. НБУВ

Борьба с киберпреступностью: подходы разные, результаты неубедительные

В последнее время проблема киберпреступности приобрела глобальный масштаб, а убытки от деятельности кибермошенников достигли десятков миллиардов долларов. Для противостояния кибермошенникам создаются специальные подразделения и структуры. Их полномочия постоянно расширяют, а технические возможности усиливают. Последний пример – Европейский центр борьбы с киберпреступностью (European Cybercrime Centre, ЕСЗ), который заработал в начале 2013 г. В Гааге состоялась официальная церемония его открытия. Новая структура призвана оказывать информационную, оперативную и экспертную поддержку расследованиям на региональном и международном уровнях. ЕСЗ будет функционировать на базе Европола (блог «Лаборатории Касперского»).

Данная организация учреждена в рамках реализации стратегии внутренней безопасности ЕС, принятой три года назад, и имеет на своем вооружении новейшие технологии. Новую команду составили лучшие специалисты Европола, а также академические и security-эксперты из стран-участниц Евросоюза.

Как подчеркнула на церемонии открытия еврокомиссар по внутренним делам С. Мальстрем, «новые технологии стали важной частью повседневной жизни граждан ЕС, компаний, организаций и властей», но «вместе с нашей растущей зависимостью от этих технологий возрастают также и возможности для преступников... Наша задача состоит в том, чтобы сделать киберпространство безопасным».

По словам еврокомиссара, решение разместить такой центр в Гааге связано с тем, что расположенный здесь Европол «уже проделал огромную работу по борьбе с киберпреступностью». Она привела в пример масштабную операцию прошлого года «Икар», в ходе которой были вычислены 273 педофила в 23 странах ЕС и 113 их них – арестованы. «Сегодня

хороший день для Европы. Открывая Европейский центр по борьбе с киберпреступностью, мы посылаем сигнал киберпреступникам, что мы придем за ними», – заявила С. Мальстрем (http://rus.ruvr.ru/2013_01_11/V-shtab-kvartire-Evropola-v-Gaage-otrilsja-centr-po-borbe-s-kiberprestupnostju, 11.01.2013).

Соответственно, ЕСЗ будет заниматься сбором и обработкой данных по киберинцидентам на территории Европы, производить экспертную оценку интернет-угроз, стимулировать информационный обмен, разрабатывать и насаждать передовые методы профилактики и расследования киберпреступлений, растить новые кадры, оказывать помощь правоохранительным и судебным органам, а также координировать совместные действия заинтересованных сторон, направленные на повышение уровня безопасности в европейском киберпространстве.

В развитие международного сотрудничества на церемонии открытия ЕСЗ было подписано совместное заявление Европола и Иммиграционной и таможенной полиции США (Immigrations and Customs Enforcement, ICE), в котором обе стороны выразили свою готовность объединить усилия в борьбе с киберпреступностью: оказывать друг другу необходимую техподдержку, проводить совместные тренинги, обмениваться соответствующей информацией.

Объекты внимания ЕСЗ пока ограничены тремя видами преступной деятельности в Интернете. Это организованное онлайн-мошенничество, причиняющее большой ущерб финансовым организациям и их клиентам; распространение детской порнографии, кибератаки на ключевые инфраструктуры и информационные системы.

При этом, по оценке Европола, количество махинаций с платежными картами европейских эмитентов в последние годы уменьшилось – благодаря применению передовых технологий защиты финансовых операций, в первую очередь Chip-and-PIN (<http://www.cybersecurity.ru/crypto/168161.html>, 17.01.2013). Систему защиты от киберпреступности усиливает и Пентагон. Система борьбы с преступностью Cyber Command будет усилена пятикратным увеличением

штата в связи с ростом угроз информационной безопасности правительства США, сообщают СМИ.

Его система была основана три года назад и насчитывает 900 штатных сотрудников. Решение о расширении штата было принято после нескольких успешных кибератак, вследствие которых были уничтожены данные 30 тыс. компьютеров одной из нефтяных компаний.

Согласно информации СМИ, планируется формирование трех направлений системы Cyber Command: защита компьютерных систем, включающая безопасность электросетей и прочей инфраструктуры, внешнеполитические защитные действия, а также защита внутренних сетей оборонных структур.

По словам министра обороны США Л. Панетты, если не предпринять меры сейчас, в дальнейшем потребуются более существенные вложения.

В Украине борьба с киберпреступностью ведется прежде всего в рамках осуществления национальных проектов. Так, Нацбанк Украины работает над усовершенствованием дистанционного банковского обслуживания клиентов. Об этом в ходе презентации проекта «Противодействие киберпреступности» заявил заместитель главы НБУ В. Прохоренко. По его словам, это связано с вопросами киберпреступности. «Улучшение нормативной базы работы систем дистанционного банковского обслуживания требует, в частности, большей регламентации взаимодействия между клиентом и банком при появлении признаков несанкционированного списания средств клиента», – отметил финансист. Он добавил, что на законодательном уровне банкам могут быть даны полномочия блокировать тот или иной платеж при определенных обстоятельствах (<http://rus.for-ua.com/economics/2013/02/05/161547.html>, 5.02.2013).

Кроме того, по сообщению В. Прохоренка, Нацбанк будет разрабатывать и внедрять правила построения банками систем дистанционного обслуживания, создавать условия для равноправного и всестороннего рассмотрения возможных спорных ситуаций между клиентом и банком.

Данный вопрос является актуальным, поскольку, как информируют СМИ, в минувшем году мошеннические транзак-

ции в системах «Клиент-Банк» обошлись украинским финансистам и держателям счетов в сумму, превышающую 116 млн грн. 75 % украденных средств удалось вернуть законным владельцам. Эти цифры были озвучены на киевской пресс-конференции «Результаты борьбы с киберпреступностью в Украине. Статистическая информация 2012–2013 гг.», проведенной украинской Межбанковской ассоциацией членов платежных систем (ЕМА) и управлением по борьбе с киберпреступностью МВД Украины. Эксперты отметили, что с августа 2012 г. уровень мошенничества, связанного с Интернетом и системами «Клиент-Банк», резко повысился. Количество махинаций с платежными картами в Интернете за минувший год увеличилось в три раза.

Наряду с этим в Украине приобретает остроту также и проблема скимминга. По данным ЕМА, в прошлом году местные блюстителю правопорядка обнаружили в банкоматах 80 считывающих устройств-скиммеров, снабженных видеокамерой, в 2011 г. – 45. В России, как отмечают эксперты, количество таких находок за год также возросло более чем на 480 % (http://cripo.com.ua/index.php?sect_id=10&aid=150323, 8.02.2013).

Заместитель начальника управления по борьбе с киберпреступностью МВД Украины Л. Тимченко также обращает внимание на то, что сегодня интенсивно развивается мошенничество в системе дистанционного банковского обслуживания (ДБО). «Из 139 фактов, зафиксированных нами за 2012 г., сумма возвращенных средств на банковские карты – более 87 млн грн. Сумма причиненного ущерба – 116 млн грн. То есть, по данным МВД, возмещено более 75 % средств, которые возвращены на счета пострадавших сторон», – отметил Л.Тимченко.

Банкам, которые принимают участие в оперативном обмене информацией о случаях мошенничества, за последний год в совокупности удалось сохранить лишь на скимминге и на подлимитных операциях около 490 тыс. евро и 8 млн евро на ДБО. Кроме того, значительные убытки клиентов в размере сотен тысяч евро были предупреждены по операциям в украинских торговых сетях и использовании платежных карт в

Интернете, – говорят эксперты, иллюстрируя цифрами выгоду использования системы Exchange-online.

В то же время банкиры неохотно делятся информацией о том, каким именно образом действует система межбанковского обмена информацией и не нарушает ли она право клиентов на конфиденциальность. Как пояснил директор Межбанковской ассоциации членов платежных систем А. Карпов, коллизии с Законом «О защите персональных данных» нет, поскольку ассоциация получила сертификат о регистрации базы данных Exchange-online и одобрила кодекс корпоративного поведения относительно использования информации в системе, предварительно согласовав эти вопросы с НБУ (<http://proit.com.ua/article/technology/2013/02/04/171009.html>, 4.02.2013).

Обращает на себя внимание также инициатива финансовых учреждений по активизации и усилению борьбы против киберпреступников, поделился в своей публикации исполнительный директор Независимой ассоциации банков Украины (НАБУ) С. Мамедов. Эта тема стала главной на последнем заседании Комитета по вопросам банковской инфраструктуры и платежных систем Независимой ассоциации банков Украины, которая представляет абсолютное большинство банков, работающих в Украине. Теперь НАБУ планирует предложить комплекс системных мероприятий с участием Национального банка Украины, Министерства внутренних дел Украины, Национальной академии МВД Украины и др. Это национальная кампания «Противодействие киберпреступности». Ее лозунг «Ваша внимательность является лучшей защитой».

НАБУ предлагает создать единую систему обмена информацией о случаях киберпреступлений под эгидой Национального банка Украины. Туда будут стекаться все данные о таких нарушениях от финансово-кредитных учреждений. На их основе можно создавать информационные базы с «черными списками», например, вредоносных программ и инструкции для реагирования. Большим плюсом такой базы, считает эксперт, является обезличивание источников информации, что обезопасит банки от репутационных и других потерь, а следовательно, делает их заинтересованными в том, чтобы «делиться» этой конфиденциальной информацией с другими.

Во-вторых, курсы обучения для работников служб безопасности банков НАБУ совместно с Национальной академией МВД Украины и управлением по борьбе с киберпреступностью. Предлагается подумать о сертификации таких специалистов, что может стать своеобразной гарантией профессионального уровня банковских «безопасников», считает эксперт.

В-третьих, запуск сайта «Антикибер» НАБУ совместно с МВД Украины, который призван аккумулировать максимальное количество информации о преступлениях и будет ориентирован прежде всего на пользователей финансовых услуг, подчеркивал С. Мамедов.

В-четвертых, НАБУ совместно с партнерами предлагает совершенствовать украинское законодательство в области борьбы с киберпреступностью и выходить с общими предложениями на Национальный банк Украины, который имеет право законодательной инициативы.

В-пятых, НАБУ планирует активизировать сотрудничество с Национальным техническим университетом «Киевская политехника» для стимулирования создания инновационных проектов в области IT-технологий, в частности в области информационной и кибернетической безопасности банков (http://tristar.com.ua/2/art/kiberprestupnost_mojno_ostanovit_tolk_o_sovmestnyimi_usiliiami_29738.html, 31.01.2012).

В Независимой ассоциации банков Украины убеждены: совместными усилиями, при комплексном подходе всех заинтересованных сторон удастся значительно эффективнее бороться с кибермошенниками, пишут СМИ.

Наряду со сложившейся в Украине ситуацией с мошенничествами в финансовой сфере, обращает на себя внимание и очень настораживает информация о том, что Украина может стать единственной страной с наивысшим уровнем интеллектуального пиратства. Так, Международный альянс интеллектуальной собственности (ИПА) рекомендует присвоить Украине статус Priority Foreign Country и немедленно приостановить право Украины на получение льгот по «Обобщенной системе преференций». Об этом говорится в сообщении ИПА.

В ближайшее время это предложение должно рассмотреть и принять решение торговое представительство США.

На данный момент Украине присвоен статус Priority Watch List вместе с Аргентиной, Чили, Китаем, Коста-Рикой, Индией, Индонезией и Россией. Статуса Priority Foreign не имеет ни одна страна.

«Среди проблем Украины свирепствующее пиратство онлайн и обычных товаров, правительственные решения против законопослушных членов общества, а не против мошенников и повсеместное использование нелицензионного программного обеспечения на предприятиях и в правительственных организациях», – говорится в сообщении (<http://novosti.ua/economic/68530>, 8.02.2013).

В ПРА также подчеркивают, что уровень пиратства и защиты лицензионных прав ухудшились за последние два года. «Широко распространено в Украине как бесплатное, так и платное скачивание музыки и фильмов. Многие рынки и уличные киоски в Украине по-прежнему изобилуют нелегальными копиями музыкальных записей, фильмов и программного обеспечения всех видов», – отмечает ПРА.

Здесь следует напомнить, что в сентябре 2012 г. рабочая группа Конгресса США по противодействию международному пиратству признала Украину наряду с Россией и Китаем «наиболее пиратскими странами». Недостаточное соблюдение прав интеллектуальной собственности в этих странах наносит значительный ущерб американским авторам и экономике в целом.

При этом в среде экспертов Украина считается очень заметным центром хакерства, наряду с Россией, Бразилией, Китаем и в меньшей степени Индией.

Таким образом, из материалов СМИ, опубликованных в последнее время, можно сделать три вывода: первый связан с тем, что в соответствии с ранее сформированными тенденциями киберпреступность в Украине развивается. В СМИ очень мало упоминаний об успешной борьбе с этим видом преступности правоохранительных органов.

Второй вывод состоит в том, что заинтересованные структуры, прежде всего банковские, очень медленно организуют совместные действия против данного вида преступников.

И, наконец, третий вывод может быть связан с тем, что организованная борьба против международной киберпреступности в Европе приобрела организационные формы. И, к сожалению, в этих организационных структурах не фигурирует Украина.

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Голова Верховної Ради України В. Рибак зустрівся з головою комітету у справах воїнів-інтернаціоналістів при Раді глав урядів країн-учасниць СНД Р. Аушевим.

Під час зустрічі було обговорено ряд питань щодо надання соціальної та морально-правової допомоги ветеранам, зокрема, – воїнам-інтернаціоналістам. В. Рибак зазначив, що турбота про ветеранів є «пріоритетною для кожної держави без винятку». Керівник парламенту нагадав, що в Україні діє достатньо потужна законодавча база, яка врегульовує питання соціального захисту всіх без винятку ветеранів – як ветеранів Великої Вітчизняної війни, так і воїнів-інтернаціоналістів. За його словами, статус ветерана війни на сьогодні мають 1 млн 715 тис. громадян України.

Але, на думку Голови Верховної Ради, головним є не наявність відповідних законів, а реальне виконання норм соціального та правового захисту, які в них закладені. Також, вважає В. Рибак, система соціального захисту потребує вдосконалення з урахуванням міжнародних стандартів. На його переконання, потрібно враховувати досвід інших країн, зокрема країн-учасниць СНД, у цьому важливому питанні (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2013. – 13.02*).

***

Голова Комітету з питань європейської інтеграції Г. Немиря провів зустріч з послом Королівства Іспанія в Україні Хосе Родрігесом Мояно.

Сторони обговорили питання порядку денного європейської інтеграції України й пріоритети проведення саміту

Україна – ЄС, який відбудеться 25 грудня в Брюсселі, і саміту «Східне партнерство» (Вільнюсь, листопад 2013 р.).

У зв'язку з цим Хосе Родрігес Мояно наголосив, що Іспанія підтримує євроінтеграційні прагнення України та її наближення до ЄС. Г. Немиря поінформував посла Королівства Іспанія в Україні про пріоритети комітету та його плани на 2013 р. Посол високо оцінив роботу комітету з підготовки спільної заяви Верховної Ради України щодо укладення угоди про асоціацію і підтримки євроінтеграційних прагнень Української держави.

Під час зустрічі йшлося також про результати візиту до України єврокомісара з питань європейської політики сусідства й розширення Ш. Фюле, що відбувся минулого тижня (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 13.02).

***

Голова Комітету з питань європейської інтеграції Г. Немиря провів зустріч з послом Румунії в Україні К. Іонеску.

Під час зустрічі посол Румунії наголосив на важливості конкретних результатів і швидких дій щодо виконання критеріїв підписання угоди про асоціацію, викладених у Висновках Ради ЄС від 10 грудня 2012 р.

Г. Немиря поінформував К. Іонеску про плани Комітету з питань європейської інтеграції на 2013 р. і висловив подяку за підтримку Румунією євроінтеграційних прагнень України (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 12.02).

***

Голова Комітету з питань європейської інтеграції Г. Немиря провів зустріч з координатором проектів ОБСЄ в Україні М. Джарбусиновою.

Сторони обговорили питання, пов'язані зі співпрацею комітету з представництвом ОБСЄ щодо проекту сприяння утвердженню прав людини й принципу верховенства права в правотворчій практиці України, у рамках якого ОБСЄ надає підтримку комітету в здійсненні адаптації законодавства до міжнародних стан-

дартів у сфері прав людини, а також розвитку інституційної спроможності парламентських і судових органів влади.

Також сторонами було відзначено важливість парламентського виміру співпраці України з ОБСЄ. У цьому контексті Г. Немиря наголосив на необхідності конкретних кроків з боку України щодо вирішення питання політично-вмотивованих переслідувань, про яке йшлося в резолюції Парламентської асамблеї ОБСЄ, ухваленої в липні 2012 р. (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>)*). – 2013. – 12.02).

***

Голова Комітету з питань науки і освіти Л. Гриневич провела робочу зустріч з головою Державного агентства з питань науки, інновацій та інформатизації України В. Семиноженком.

Під час зустрічі обговорено комплекс питань, пов'язаних із законодавчим забезпеченням розвитку науки та інноваційної діяльності, сконцентровано увагу на необхідності розробки стратегії науково-технічного та інноваційного розвитку України, реалізації пріоритетних напрямів, необхідності збільшення фінансування наукової діяльності, запровадження заходів державної підтримки цієї сфери і створення інфраструктури інноваційного розвитку (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>)*). – 2013. – 12.02).

***

У Верховній Раді зареєстровано законопроект про внесення змін до Закону України «Про столицю України – місто-герой Київ» (щодо розподілу повноважень між органами місцевого самоврядування м. Київ та Київською міською державною адміністрацією), пише УНН.

Ініціаторами законопроекту виступили народні депутати В. Бондаренко, А. Павловський з фракції «Батьківщина» й позафракційний народний депутат С. Міщенко.

Як зазначив В. Бондаренко, законопроектом передбачено розділення посади голови державної адміністрації у Києві та

міського голови, обраного киянами. «Крім того, відтворюються районні ради і виконавчі комітети районних рад. Відмінність полягає в тому, що Виконком Київської міської ради й Київська міська рада передають частину власної компетенції на рівень районів. Це особливість столиці. В інших містах немає такого і не може бути».

Згідно із законопроектом, голова державної адміністрації в місті призначається Президентом України. Адміністрація фінансується з державного бюджету (*Украинские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 12.02).

***

На пеню за невчасну сплату послуг житлово-комунального господарства, як це пропонує Мінрегіон, мають наміри ввести мораторій. Відповідний законопроект № 2236 «Про встановлення мораторію на нарахування і стягнення з громадян України пені у разі невчасного здійснення платежів за житлово-комунальні послуги» оприлюднено на офіційному сайті Верховної Ради, повідомляє УНН.

Згідно з документом, мораторій пропонується встановити у зв'язку з невиконанням державою зобов'язань з ліквідації заборгованості з виплати заробітної плати, пенсій, стипендій, інших грошових виплат населенню.

Кошти, стягнуті з населення у вигляді пені за невчасне здійснення платежів з квартирної плати й плати за житлово-комунальні послуги за період з 1 січня 2013 р., пропонується зараховувати до майбутніх платежів. Планується, що дія закону припиниться з 1 січня 2014 р. (*Украинские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 12.02).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Прем'єр-міністр М. Азаров зобов'язав членів уряду працювати максимально ефективно для забезпечення євроінтеграції. На цьому він наголосив під час засідання Кабінету Міністрів України 13 лютого.

М. Азаров нагадав, що минулого тижня відбувався активний і визначальний для України діалог з Європейським Союзом на політичному рівні. 4–6 лютого Україну відвідали члени моніторингової місії Європейського парламенту.

7 лютого Прем'єр-міністр і члени Кабінету Міністрів мали можливість у відвертій атмосфері обмінятися думками щодо євроінтеграційного прогресу України з комісаром ЄС з питань розширення та європейської політики сусідства Ш. Фюле. М. Азаров зазначив: «Ми погодили достатньо напружений графік роботи, дотримання якого надасть можливість підписати угоду про асоціацію з ЄС у листопаді 2013 р., а також забезпечити умови для запровадження безвізового режиму з ЄС». Прем'єр-міністр України наголосив, що угода про асоціацію має стати дорожньою картою співробітництва з ЄС, яку керівництво країни розглядає як комплексну програму масштабних перетворень усередині України.

За його словами, уже у травні ЄС очікує побачити результати того, що зроблено Україною в контексті опрацювання висновків Ради ЄС з питань зовнішніх справ щодо України від 10 грудня 2012 р. (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2013. – 13.02).

***

Прем'єр-міністр М. Азаров подякував місії Міжнародного валютного фонду за велику роботу, проведenu в Україні. Про це він заявив на зустрічі з керівником місії Європейського департаменту МВФ К. Джарвісом.

Наразі місія продовжить роботу на технічному рівні у Вашингтоні з метою підготовки наступного раунду переговорів щодо угоди stand by. У свою чергу К. Джарвіс відзначив прогрес в обговоренні питань, які вивчає в Україні місія МВФ.

На зустрічі відбувся обмін думками щодо виконаної сторонами під час місії роботи. Місія МВФ перебувала в Україні з 29 січня (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2013. – 12.02).

***

Прем'єр-міністр України М. Азаров сподівається, що найближчим часом парламент перейде до вирішення

актуальних питань. Про це він заявив під час зустрічі з представниками провідних українських ІТ-компаній 12 лютого 2013 р.

М. Азаров зауважив, що навряд чи де у світі знайдеться інший такий парламент, щоб в умовах кризи зосередити всі свої зусилля на з'ясуванні того, який механізм голосування використовувати (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2013. – 12.02).*

***

12 лютого 2013 р. відбулася зустріч Прем'єр-міністра України М. Азарова з представниками провідних українських ІТ-компаній. У зустрічі також взяли участь народні депутати України й представники виконавчої влади, до компетенції яких належать економічні питання і питання сфери інформатизації.

У центрі обговорення був новий законопроект «Про внесення змін до розділу XX “Перехідні положення” Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування суб'єктів індустрії програмної продукції», яким передбачається знизити ставку податку на доходи фізичних осіб до 5 % і встановити єдиний соціальний внесок як частку від сукупної суми, що дорівнює двом мінімальним зарплатам.

На переконання представників ІТ-галузі, високий рівень обов'язкових відрахувань до соціальних фондів, а також податкове навантаження за умов значних витрат на оплату праці не дають змоги українським ІТ-компаніям повною мірою використовувати наявний потенціал зростання. За словами глави уряду, підтримка індустрії програмної продукції є одним з пріоритетів з огляду на завдання активізації економічного розвитку.

«Ми ставимо перед собою мету вже цього року вийти на 3 % зростання ВВП. Очевидно, що жодний інерційний сценарій не дасть таких показників. Саме тому ми маємо сформувати потужні стимули для розвитку найбільш перспективних напрямів економічної діяльності, які зможуть дати відчутний соціальний ефект і зробити всю економіку більш самодостатньою і менш уразливою до зовнішніх викликів», – зазначив М. Азаров. Він також підкреслив, що нове законодавство в

ІТ-сфері має стати максимально ефективним інструментом для вирішення цих завдань.

Зниження податкового навантаження на вітчизняний ІТ-бізнес дасть змогу йому створювати нові робочі місця, активніше залучати інвестиції і робити великі проекти «під ключ», замість того щоб працювати на підряді в іноземних компаній. Сприятливе бізнес-середовище заохочуватиме великі компанії реєструватися в Україні.

Також щорічно Україна отримуватиме близько 3 млрд грн додаткових надходжень від експорту програмної продукції (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2013. – 12.02).*

***

Прем'єр-міністр України М. Азаров наголошує на необхідності розвитку ІТ-галузі й збільшенні державного замовлення на навчання ІТ-спеціальностям. Про це він заявив під час зустрічі з представниками провідних українських ІТ-компаній.

На думку М. Азарова, необхідно змінити підходи до системи вищої освіти, збільшивши державну частку з підготовки спеціалістів для ІТ-галузі. «За наших студентів ведеться конкуренція на етапі старших курсів. Це дуже важливо. Ми повинні включатися у цю роботу. Збільшувати частку державних стипендій на ІТ-спеціальності з подальшим обов'язковим відпрацюванням на вітчизняних підприємствах», – наголосив Прем'єр-міністр (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2013. – 12.02).*

***

Прем'єр-міністр М. Азаров прогнозує, що кожний наступний рік кількість легальних робочих місць в ІТ-галузі збільшуватиметься на 35–40 %, а темпи зростання галузі сягнуть 40–45 %. На цьому він наголосив під час засідання Кабінету Міністрів України 13 лютого.

М. Азаров зазначив, що уряд послідовно приділяє значну увагу цій галузі. Він нагадав, що близько року тому було розроблено й прийнято закони про державну підтримку розвитку

індустрії програмної продукції і про особливості оподаткування суб'єктів індустрії програмної продукції.

За його словами, звільнення від податку на додану вартість і запровадження 5-відсоткового податку на прибуток дали змогу нашим ІТ-компаніям зберегти свої позиції на світовому ринку програмного забезпечення. «Однак мало відстояти свої позиції, потрібен конкурентний поштовх», – підкреслив глава уряду.

Прем'єр-міністр повідомив, що уряд разом з групою народних депутатів, які активно залучилися до пошуку стимулів для галузі, знайшли таку можливість спеціально для ІТ-галузі в зниженні ставок оподаткування доходів фізичних осіб і соціальних внесків. У Верховній Раді зареєстровано новий законопроект «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування суб'єктів індустрії програмної продукції» (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2013. – 13.02.*)

***

За допомогою Державної програми активізації розвитку економіки на 2013–2014 рр. уряд планує надати ефективного поштовху найбільш перспективним і сучасним галузям вітчизняної економіки. На цьому наголосив Прем'єр-міністр М. Азаров під час засідання Кабінету Міністрів України 13 лютого.

Крім того, зазначив Прем'єр-міністр, Державну програму активізації розвитку економіки на 2013–2014 рр. спрямовано на такі результати, як скорочення дефіциту бюджету й дефіциту рахунку поточних операцій, збільшення валютних резервів, а також створення нових робочих місць.

Глава уряду також зазначив, що ризики, які виникли перед світовою і вітчизняною економікою, змушують уряд енергійно розробляти нову економічну політику.

Він нагадав, що 12 лютого про це говорив з місією МВФ. «Треба сказати, що у нас відбувся значний прогрес щодо взаємного розуміння того, що конкретна ситуація України вимагає не тільки типових, а й нестандартних рішень. І це відображено у заяві місії МВФ», – зазначив М. Азаров (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2013. – 13.02.*)

***

Закон про ліцензування імпорту лікарських препаратів повинен реалізувати основну вимогу: в Україну мають потрапляти тільки препарати, які реально використовуються у світовій медичній практиці, і за ціною, яка зіставна з ціною у сусідніх країнах. Цей головний принцип і передбачено в заходах, які уряд здійснює для наведення порядку на фармацевтичному ринку. Про це заявив Прем'єр-міністр України М. Азаров під час засідання Кабінету Міністрів 13 лютого 2013 р.

Глава уряду наголосив, що закон про ліцензування імпорту ліків пройшов максимальне обговорення з громадськістю, лікарями, учасниками ринку. За його словами, після прийняття закону минуло сім місяців. Це цілком достатньо часу, щоб виконати всю необхідну роботу з упровадження його в дію. «Однак певні ділки фармацевтичного ринку разом з недобросовісними чиновниками зробили все, щоб зірвати дію норм цього закону», – заявив М. Азаров (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2013. – 13.02.*)

***

Мінрегіон України вживає максимальних зусиль для нарощування потужностей індустрії будівельних матеріалів та імпортозаміщення.

Це пряий наслідок заходів, передбачених Національним планом дій на 2012 р. щодо впровадження Програми економічних реформ, ініційованих Президентом України В. Януковичем. На цьому наголосив міністр регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України Г. Темник, доповідаючи про результати роботи будівельного комплексу в 2012 р. віце-прем'єр-міністру України О. Вілкулу.

«За минулий рік експорт основних будівельних матеріалів і виробів майже удвічі перевищив імпорт. Україна ввезла виробів будівельного призначення на 7,5 млрд грн, а продала за кордон – на 14,5 млрд грн. Політика імпортозаміщення триває і посилюється», – наголосив Г. Темник.

За його словами, у 2012 р. введено в експлуатацію понад 20 нових виробництв сучасних будматеріалів. Зокрема, залізо-бетонних виробів, вікон і дверей, паркету, столярних виробів. «Усі ці вироби цілком конкурентоспроможні, не поступаються іноземним аналогам або й перевищують їх за якістю і ціною. Що переконливо доводять показники експорту», – підкреслив очільник Мінрегіону (*Урядовий портал* (www.kmi.gov.ua)). – 2013. – 13.02).

***

Україна посилює співпрацю з Німеччиною щодо реалізації спільних проєктів у галузі сільгоспмашинобудування.

Так, 12 лютого було підписано меморандум про співробітництво між галузевими асоціаціями України та Німеччини. Це сприятиме пришвидшенню залучення німецьких інвестицій і технологій у вітчизняне сільгоспмашинобудування.

За словами заступника міністра аграрної політики та продовольства О. Сеня, наразі Україна використовує провідний світовий досвід для створення техніки, оптимальної для українських сільгоспвиробників. «Наша мета – мати потужне виробництво високоякісної сільгосптехніки в Україні. І наразі ми маємо потужний виробничий і кадровий потенціал у галузі сільгоспмашинобудування. Крім того, зроблено послідовні кроки в законодавчому й нормативному регулюванні питання машинобудування. І на сьогодні триває діалог з іноземними компаніями, у результаті якого ми досягнемо конкретного результату – високопродуктивного українського комбайна й трактора», – зазначив О. Сень.

У свою чергу директор департаменту інженерно-технічного забезпечення та сільськогосподарського машинобудування О. Григорович додав, що машинобудуванням вигідно займатися в Україні завдяки удосконаленій законодавчій базі та сприянню Мінагрополітики в реалізації спільних з провідними європейськими виробниками сільгосптехніки інвестиційних проєктів. «На сьогодні залучення на вітчизняний ринок провідних світових компаній з використанням потенціалу вітчизняних підприємств є ключовим напрямом стратегії

подальшого розвитку сільгоспмашинобудування України», – підкреслив О. Сень.

Німецька сторона відзначила пожвавлення діалогу з Мінагрополітики України та українськими виробниками сільгосптехніки щодо пришвидшення реалізації інвестиційних проектів у галузі сільгоспмашинобудування. Крім того, сторони обговорили перспективи подальшої співпраці (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2013. – 13.02).

ПОЛІТИКА

Генеральный прокурор В. Пшонка пообещал лидеру партии УДАР В. Кличко в течение двух недель разобраться с фактами давления на оппозиционных депутатов со стороны правоохранительных органов. Об этом В. Кличко сообщил журналистам по результатам встречи с главой ГПУ.

По словам В. Кличко, в ходе встречи он сообщил Генпрокурору о давлении на депутатов, обысках в их приемных и передал соответствующие документы. Также он обсудил с В. Пшонкой судебное решение о лишении полномочий двух оппозиционных депутатов.

В. Кличко подчеркнул, что партия УДАР считает давление на оппозиционных депутатов политическим. «И целью такого давления является добиться от них присоединения к парламентскому большинству», – отметил он.

По словам лидера УДАРа, также есть версия, что давление происходит по инициативе местных прокуратуры, милиции, налоговой. Он выразил надежду, что через две недели сможет получить от В. Пшонки необходимую информацию. Отвечая на вопрос, кто именно может быть инициатором давления на оппозиционных депутатов, В. Кличко не назвал конкретных фамилий, но отметил, что это руководство Партии регионов, это люди, которые сегодня находятся в Администрации Президента (*МинПром – інформація бизнес-класа (http://min-prom.ua)*. – 2013. – 13.02).

***

Киевская городская организация «Нашої України» исключила Г. Омельченко из политической партии. Такое решение было принято на заседании совета партии 9 февраля. Копия решения опубликована на официальном сайте «Нашої України».

Как говорится в документе, Г. Омельченко своими антисемитскими и ксенофобскими высказываниями в СМИ неоднократно разжигал межнациональную рознь. Кроме того, он «оклеветал председателя Политсовета партии о деятельности в пользу иностранного государства». «Таковыми действиями Г. Омельченко грубо нарушил устав и программу партии, нормы морали и этики, чем нанес существенный ущерб авторитету партии», – сообщает «Наша Україна».

Напомним, бунт против В. Ющенко в «Нашій Україні» начался в конце января, когда В. Ющенко не смог провести Политсовет партии. В начале февраля 14 областных организаций партии «Наша Україна» потребовали созвать партийный съезд и обвинили В. Ющенко и его окружение в «сохранении лояльности к власти В. Януковича».

После этого Киевская городская организация партии «Наша Україна» исключила В. Ющенко из партии, однако затем Политсовет вернул В. Ющенко в партийные ряды (**Четверта Влада** (<http://4vlada.net>). – 2013. – 13.02).

***

Партії регіонів вигідно провести вибори мера Києва в липні. Таку думку озвучив глава правління Центру прикладних політичних досліджень «Пента» В. Фесенко в коментарі «Тиждень.іа».

Експерт переконаний, що затягування призначення виборів мера Києва – в інтересах Партії регіонів. «І, як не парадоксально, блокуванням Верховної Ради опозиція підіграє цьому сценарію. Думаю, що для Партії регіонів найкращий варіант проведення цих виборів десь у липні. Суто з технологічних розрахунків: явка виборців буде нижча, оскільки поїдуть з Києва представники середнього класу й молодь, і легше буде попрацювати з так званими “бабусями Черновецького”», – вважає В. Фесенко.

Щодо визначення єдиного кандидата від опозиції експерт зазначив, що наразі такої кандидатури немає. «Якщо буде визначено дату виборів, тоді дійсно доведеться домовлятися і вирішувати, хто піде від опозиції, на яких засадах визначати свого кандидата. Явного фаворита, однозначного претендента на єдиного кандидата від опозиції немає, – уточнив експерт. – Нема харизматичного, рейтингового кандидата, є кандидат з рейтингом – Томенко, Гриценко, але сильно сумніваюсь, що Яценюк і Турчинов висуватимуть Гриценка й допомагатимуть йому на цих виборах». За його словами, наразі позиція УДАРу і В. Кличка вказує на те, що вони, швидше, не хочуть, щоб він балотувався на виборах мера Києва.

В. Фесенко не виключає, що кандидатуру П. Порошенка можуть розглядати як кандидатуру єдиного кандидата на виборах мера. «Якщо між П. Порошенком і опозиційними фракціями буде досягнуто певної публічної угоди, де він заявить про свою опозиційну позицію і можливо приєднається до парламентської опозиції, то опозиція за певних умов може підтримати кандидатуру П. Порошенка», – зазначив він (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*. – 2013. – 12.02).

***

КПУ уже в марте начнет сбор подписей для проведения всеукраинского референдума о вступлении Украины в Таможенный союз (Россия, Беларусь, Казахстан). Об этом сообщил представитель КПУ, народный депутат А. Голуб.

На референдум КПУ планирует вынести только вопрос поддержки гражданами Украины вступления страны в Таможенный союз. «Что касается второго вопроса – о Евросоюзе, то здесь решение за Президентом. Если он сочтет необходимым поставит гражданам вопрос об интеграции с ЕС – пусть так и будет», – заявил лидер КПУ народный депутат П. Симоненко.

По его словам, КПУ намерена закончить работу по подготовке к проведению референдума в июле. Референдум должен состояться в последнее воскресенье 50-дневного срока, начинающегося в момент подписания главой государства соответствующего указа (*Четверта Влада (http://4vlada.net)*. – 2013. – 13.02).

***

12 февраля у одной из аптек в Харькове около 60 человек выстроились в очередь в знак протеста против закона о лицензировании иностранных лекарств.

Активисты, вышедшие на акцию из-за нового закона о лицензировании иностранных препаратов, уверены, что жизненно необходимые лекарства попросту исчезнут с аптечных полок. Подобные акции в этот день прошли по всей Украине. Протестующие уверяют, что через пару недель в очереди возле аптек придется стоять всем, кто страдает туберкулезом, гепатитом С, онкобольным и ВИЧ-инфицированным. Им заменить жизненно необходимые иностранные препараты попросту нечем. Успокоить активистов пытаются в Кабмине. Уверяют, что получить лицензию будет максимально просто. Но люди, которые без иностранных таблеток прожить не могут, к заверениям чиновников относятся скептически. Просят лицензии для импортных таблеток отменить (*Объектив* (<http://www.objectiv.tv>). – 2013. – 12.02).

***

Студенти Київського національного університету імені Тараса Шевченка провели акцію, вимагаючи від керівництва ВНЗ відремонтувати навчальні корпуси і ВДНГ. Про це повідомили в Незалежній студентській профспілці «Пряма дія».

Студенти та активісти профспілки вимагали також прозорі фінансової звітності від адміністрації університету. Активісти профспілки стверджують, що ця акція є лише початком кампанії за прозору фінансову звітність і поліпшення побутових умов в університеті (*Освітній портал* (<http://www.osvita.org.ua>). – 2013. – 13.02).

***

Працівники Костянтинівського хімзаводу Донецької області мають намір блокувати рух швидкісних поїздів «Хюндай» на знак протесту проти безкоштовних відпусток. Після довготривалої відпустки за свій рахунок з початку

січня працівники вийшли 11 лютого на роботу, але їх знову відправили в безоплатну відпустку до початку березня. Тому 11 лютого близько 150 осіб, зібравшись спочатку біля прохідної, пізніше попрямували в адміністративний корпус, щоб вимагати в керівництва пояснень. Керівництво в особі директора підприємства О. Августова й заступника з фінансових питань заявило, що робить усе можливе, але «ми нікому не потрібні, у тому числі державі».

«Вони створили ініціативну групу і готуватимуть акції – аж до перекриття (як вони висловилися) дороги для швидкісних поїздів “Хюндай”. Також збирають гроші на автобуси, щоб їхати до Києва з акцією протесту», – пише газета (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2013. – 13.02).

***

Політолог Центру прикладних політичних досліджень «Пента» В. Фесенко впевнений, що Ю. Тимошенко не вигідний суд у «справі ЄЕСУ».

Він упевнений, екс-прем'єр докладе всіх зусиль, щоб якомога довше відтягнути судові засідання. «Те, що Ю. Тимошенко використовує тактику затягування у справі ЄЕСУ – це очевидно. Це тактика – їй цей суд не вигідний, їй не вигідне якесь привернення уваги до цього судового процесу. Якщо вона там братиме участь – уваги буде більше. Плюс, чим пізніше буде вирок у цій справі, тим для неї це вигідніше, тому що дуже важливо, щоб раніше відбулося рішення суду в Страсбурзі. Так що тактика затягування є», – пояснив ситуацію політичний експерт (*Украинские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 13.02).

ЕКОНОМІКА

Україна в 2013 г. надеется получить от Евросоюза 610 млн евро. Об этом сообщается в проспекте эмиссии еврооблигаций. Данная сумма Украиной может быть получена в рамках сотрудничества с ЕС.

Финансирование должно быть предоставлено для того, чтобы развивалась украинская экономика. Получение данного займа ожидается по частям – 100 млн евро, 10 млн и еще два транша по 250 млн – на срок в пять лет. Каждый из траншей будет получен независимо от сроков выплаты предыдущего. Процентная ставка будет установлена за срок пользования средствами. Каждый транш будет выдан после оценки членами Еврокомиссии и МВФ хода реформ в Украине (*УРА-Информ* (<http://ura-inform.com>). – 2013. – 13.02).

***

Україна у 2012 р. на 18,3 % збільшила експорт продукції харчової і переробної промисловості. Про це йдеться в повідомленні прес-служби Міністерства аграрної політики та продовольства.

Зростання попиту на зовнішніх ринках є індикатором підвищення конкурентоспроможності харчових продуктів від українського виробника. Так, у 2012 р. продукція харчової і переробної промисловості в загальному експорті продукції агропромислового комплексу становила близько 50 %, або 8,8 млрд дол., повідомляє прес-служба.

Разом із цим попит на продовольство на світовому ринку постійно зростає. Тому, щоб завоювати провідні позиції і підвищити конкурентоспроможність, в Україні на підприємствах харчової промисловості запроваджуються системи контролю за якістю, у тому числі НАССР, які відповідають міжнародним вимогам (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2013. – 13.02).

***

Виробництво м'яса у січні 2013 р. в Україні (у живій вазі) зросло на 5,4 % порівняно із січнем 2012 р. – до 293,2 тис. т, за даними Державної служби статистики України, повідомляє УНН.

Нагадаємо, виробництво м'яса в Україні в 2012 р., порівняно з 2011 р., зросло на 3,4 % – до 3136 тис. т (*Українские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 13.02).

***

На сьогодні частка продажу вітчизняного продовольства в товарообороті торговельних мереж становить близько 95 %. Про це УНН повідомили у прес-службі Міністерства аграрної політики та продовольства.

«Іншим важливим показником є те, що українці споживають близько 90 % продуктів харчування, вироблених в Україні. Тому саме довіра співвітчизників найкраще підтверджує якість вітчизняних харчів», – цитує прес-служба міністра аграрної політики та продовольства М. Присяжнюка.

Як повідомили у відомстві, за підсумками 2012 р. в Україні зросло виробництво харчових продуктів, а також обсяги їх реалізації. Так, згідно з даними Державної служби статистики України, індекс промислової продукції виробництва харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів в Україні минулого року становив 101,5 % порівняно з 2011 р. У свою чергу, на 9,6 % зросла реалізація харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів (*Украинские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 13.02).

***

У рамках проведення форвардних закупівель укладено з виробниками зерна біржові контракти на поставку до державного інтервенційного фонду в цілому 900 тис. т зерна врожаю 2013 р. Про це УНН повідомили в прес-службі Аграрного фонду України.

«Позитивна динаміка активності сільгосптоваровиробників перевищила обсяги контрактації минулорічної форвардної кампанії», – ідеться в повідомленні Агрофонду.

Нагадаємо, що у першому півріччі 2012 р. було законтрактовано 875 тис. т зерна. Як повідомлялося, Аграрний фонд планує купити за форвардними контрактами 1,3 млн т зерна. При цьому мінімальна партія поставки пшениці на вимоги фонду становить 5 тис. т, жита – 0,5 тис. т, ячменю – 1 тис. т (*Украинские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 12.02).

***

За січень 2013 р. шахтарі України перевищили плановий показник видобутку вугілля на 10,7 %. Про це йдеться в інформаційно-аналітичному звіті про розвиток вугільної промисловості України за січень 2013 р., повідомляє УНН.

У кількісному еквіваленті видобуток становив 6,7 млн т вугілля, що на 655,7 тис. т перевищує плановий показник.

Нагадаємо, наразі задля нарощування виробничих потужностей уряд України планує модернізувати найбільш ефективні шахти. Так, тривають роботи з будівництва скіпового ствола на шахті ім. Бажанова, що входить до державного підприємства «Макиїввугілля» (Донецька область). Очікується, що після модернізації шахта ім. Бажанова збільшить обсяги виробництва до 1 млн т на рік (*Українские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 13.02).

***

У 2012 р. Пенсійний фонд України виконав свої міжнародні зобов'язання щодо виплати пенсій за кордон й іноземних пенсій в Україні. Так, за міжнародними зобов'язаннями України за звітний період забезпечено своєчасну виплату пенсій у 18 країн світу громадянам України, які проживають за кордоном, на суму 1053,42 тис. дол. США та 1648,46 тис. євро, що відповідно на 13,38 % і 42,17 % більше порівняно з 2011 р.

Пенсіонерам іноземних держав, які проживають в Україні, згідно з міжнародними договорами, здійснено виплату пенсій на суму 1185,73 тис. дол. США та 1123,35 тис. євро.

Від Пенсійного фонду РФ надійшло 66,97 млн р. на виплату громадянам України, які працювали в районах Крайньої Півночі й місцевостях, прирівняних до районів Крайньої Півночі.

Закордонним установам Болгарії, Іспанії, Російської Федерації, Словаччини, Угорщини, Чехії підготовлено й надіслано 3359 формулярів – довідок про підтвердження страхового (трудового) стажу українським громадянам, які проживають за кордоном (*Урядовий портал* (www.ktm.gov.ua). – 2013. – 13.02).

***

Вследствие прекращения органами Антимонопольного комитета Украины нарушений законодательства о защите экономической конкуренции удалось «положить» в бюджет свыше 1 млрд грн. Об этом сообщил и. о. председателя комитета Р. Кузьмин во время пресс-конференции, посвященной итогам деятельности АМКУ за 2012 г.

Как сообщил Р. Кузьмин, органы комитета активизировали свою работу в 2012 г. по всем направлениям. Результатами оперативной деятельности стали, в частности, прекращение около 5,8 тыс. нарушений законодательства о защите экономической конкуренции (что увеличивает этот показатель на 30 % по сравнению с прошлым годом), рассмотрение более 6,3 тыс. заявлений и жалоб по поводу нарушений законодательства о защите экономической конкуренции (что на 27 % больше по сравнению с 2011 г.), превышение показателя 2011 г. более чем в 18 раз по наложению штрафов на нарушителей законодательства о защите экономической конкуренции, который составил почти 815 млн грн.

В 2013 г. приоритетными рынками исследования Комитета станут рынок реализации лекарственных средств; подключение объектов градостроительства к инженерным сетям электро-, газо-, тепло-, водоснабжения и водоотведения; сбора, вывоза, переработки и захоронения бытовых отходов; сопутствующих услуг при предоставлении административных услуг; ритуальных услуг (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 13.02).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

Повторение в Украине экономического кризиса 2008–2009 гг. маловероятно. Об этом во время пресс-конференции заявил исполнительный директор Международного фонда Блейзера О. Устенко, пишет UBR.ua

(<http://ubr.ua/finances/macroeconomics-ukraine/povtorenie-v-ukraine-krizisa-2008-2009-gg-maloveroiatno-ekspert-207977>).

«На этот год дефицит счета текущих операций может составить при плохом раскладе 7 % ВВП. То есть речь идет о порядке 15 млрд долл. Но это не 25 млрд, которые должны были возникнуть в 2009 г. Риски здесь есть, но это также вопрос адекватности экономической политики», – сказал он.

В то же время, с его слов, важной причиной для возникновения кризиса было огромное количество некачественных кредитов. «Более того, портфель банковских активов был сформирован таким образом, что 50 % кредитов выдавали в иностранной валюте. Это неприемлемо. Это колоссальная ошибка регулятора, который позволил это сделать», – сказал О. Устенко (*Украинский Бизнес Ресурс* (<http://ubr.ua>). – 2013. – 13.02).

***

Від'ємний фінрезультат до оподаткування металургійної галузі у 2012 р. сягнув 13,7 млрд грн, що в 3,3 рази більше результату 2011 р. Про це повідомили в об'єднанні підприємств «Металургпром», передає ugmk.info.

Чистий дохід метпідприємств України скоротився на 17,2 % – до 153,3 млрд грн. Негативна рентабельність металургів у 2012 р. становила «мінус» 8,05 %, у 2011 р. – «мінус» 3,4 % (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2013. – 12.02).

***

Львівський автобусний завод (ЛАЗ) з 12 лютого 2013 р. зупинив роботу на тиждень. Про це повідомила прес-секретар компанії О. Горак, передає «Комерсант-Україна».

«Завод виконав усі контрактні зобов'язання перед замовниками-містами, але вони досі не оплатили контракти», – заявила О. Горак. Борг перед компанією становить 50 млн грн, з них найбільший боржник – Львів (23 млн грн), стверджують у ЛАЗі. Севастополь і Кременчук винні підприємству ще по 4 млн грн кожний.

Мер Львова А. Садовий пред'являє зустрічні претензії до заводу. «Підприємство має непогашені рахунки за оренду

землі, електроенергію, теплопостачання. Заборгованість міста перед заводом повністю покриває їхні зобов'язання перед нами», – зазначив він.

На підприємстві підтверджують, що заводу відключили опалення. «Ми не можемо допустити, щоб в холодних приміщеннях працювали люди», – сказала О. Горак, зазначивши, що заборгованості із зарплат немає, а останню виплачено за грудень за актом виробітку (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2013. – 12.02).

***

У новому бюджеті ЄС на 2014–2020 рр. витрати на підтримку сільського господарства становитимуть 38 % і знизяться з 417 млрд євро в попередньому семирічному бюджеті до 363 млрд євро (на 13 %). Таким чином, щорічна підтримка сільського господарства в найближчі сім років обходитиметься Європі у середньому в 50 млрд євро на рік, пише «ПроАгро».

Президент Франції у своєму зверненні до французького народу назвав прийнятий бюджет перемогою французької нації, так як йому вдалося домогтися збільшення бюджетних відрахувань для французьких селян, водночас практично всі інші країни ЄС їх знижуватимуть.

На думку Європейського об'єднання сільгоспвиробників Сора-Согеса, прийнятий бюджет несе загрозу добробуту 40 млн зайнятих у сільському господарстві європейців і може мати негативний вплив на цю галузь.

Нагадаємо, нещодавно після виснажливих переговорів лідери ЄС знайшли компроміс щодо бюджету ЄС на 2014–2020 рр. і скорочення видатків (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2013. – 12.02).

***

За время экономического кризиса Евросоюз покинули несколько миллионов человек и количество трудовых эмигрантов постоянно возрастает. Многие европейцы уезжают в поисках работы в страны с развивающимися рынками,

сообщает UBR.ua со ссылкой на zn.ua (<http://ubr.ua/ukraine-and-world/world/jiteli-es-uezjaut-v-razvivaushiesia-strany-207954>).

«Едут в страны за пределами Европы. На первом месте – Австралия. По оценкам, туда уезжает около 60 тыс. человек в год. Они выезжают по туристической визе, но в реальности они едут работать в самых разных отраслях, включая даже сельское хозяйство», – отметил итальянский демограф М. Получчи.

Еще одно из самых активных эмиграционных направлений из Европы – Латинская Америка. Испанцы охотно перебираются в Аргентину, а португальцы в Бразилию. Едут и в другие страны БРИКС – Россию, Индию, Китай, ЮАР.

По мнению М. Получчи, в результате подобных переселений Европа теряет и квалифицированные кадры, и рабочую силу. Развивающиеся же рынки начинают работать быстрее и эффективнее.

Напомним, по данным Международной организации труда, треть всех безработных в Европе ничем не занята уже более года. Самой уязвимой частью населения оказалась молодежь в возрасте до 24 лет – 13 % из них не могут найти работу (*Украинский Бизнес Ресурс* (<http://ubr.ua>). – 2013. – 13.02).

***

Для борьбы с безработицей в Европе более 100 ученых, профсоюзных деятелей, политиков и религиозных лидеров требуют введения 30-часовой рабочей недели с полной оплатой, сообщает Rusverlag. Об этом пишет UBR.ua (<http://ubr.ua/labor-market/ukrainian-labor-market/v-evrosouze-trebuut-vvedeniia-30-chasovoi-rabochei-nedeli-207999>).

Борьба с массовой безработицей должна стать самым высоким экономическим и политическим, социальным и гуманитарным приоритетом, говорится в открытом письме, которое было процитировано taz.

Среди известных подписантов председатель Левой партии К. Киппинг, вице-председатель фракции Левой партии З. Вагенкнехт, бременский профессор Р. Хикель, берлинский профессор П. Гроттиан и ганноверский профессор О. Негт (*Украинский Бизнес Ресурс* (<http://ubr.ua>). – 2013. – 13.02).

***

Рівень інфляції у Великобританії в січні 2013 р. залишився без зміни четвертий місяць поспіль. При цьому вона тримається на найвищому рівні з травня 2012 р., показують дані Управління національної статистики, передають «Вести економіки».

У річному вираженні підвищення споживчих цін становило 2,7 %, що трохи нижче середнього прогнозу економістів. Найбільший внесок у зростання інфляції мають ціни на алкоголь і тютюн, які зросли на 8,5 %. При цьому зростання цін на різні товари й послуги, наприклад грошові перекази, одяг і взуття, відчутно сповільнилося. Стійка висока інфляція в останні кілька років стримує споживчі витрати, які є основною рушійною силою економічного зростання у Великобританії (*Економічна правда (www.epravda.com.ua)*. – 2013. – 12.02).

***

Рівень безробіття в Португалії збільшився в IV кварталі 2012 р. до максимальних в сучасній історії країни 16,9 % з 15,8 % у липні – вересні. Про це говорять дані португальського Національного інституту статистики.

Як ідеться в повідомленні статистичного відомства, на кінець минулого року безробітними залишалися трохи більше 923 тис. португальців. Темпи зростання безробіття в минулому кварталі були максимальними за рік. Середній рівень безробіття у 2012 р. піднявся до 15,7 % з 12,7 % роком раніше, у 2013 р. уряд країни очікує його подальше підвищення – до 16,4 %.

Безробіття в Португалії почало зростати з 2008 р. Португальська економіка демонструвала вкрай слабке зростання – нижче 1 % в рік – з початку тисячоліття, і в 2013 р., за оцінками експертів, її чекає третій рік рецесії поспіль, передає Associated Press.

У 2011 р. Португалія отримала міжнародні кредити на 78 млрд євро, і пов'язані з ними жорсткі заходи економії лише посилили зростання безробіття (*Економічна правда (www.epravda.com.ua)*. – 2013. – 13.02).

Бюлетень підготували:
О. Ворошилов, С. Горова, Н.Тарасенко, І. Соколова.
Редакційна група: Т. Дубас,
Л. Степченко, Ю. Шлапак
Комп'ютерна верстка:
І. Соколова

Підп. до друку 14.02.2013.
Формат 60x84 $\frac{1}{16}$. Обл.-вид. арк. 2,12. Наклад 8 пр.
Видається в друкованому та електронному вигляді
Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 03.08.2001 р.

Видавець і виготовлювач
Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
03039, м. Київ, просп. 40-річчя Жовтня, 3
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції
ДК № 1390 від 11.06.2003 р.